

[A. Svensson.]

den af Regeringen nedsatte Gældscommission har faaet tilrettelagt og Rigsdagen gennemført en Gældsordning for hele Landet, en Gældsordning, som Nordslesvig saa glider med ind under, og ved hvilken *det* bliver klaret — gennem Indefrysning eller lignende —, som ikke har kunnet klares ved den af os foreslaaede særlige sønderjyske Ordning.

De Landmænd, som har mistet deres Ejendomme, i alt Fald delvis, fordi de har maattet gaa fra dem, før de senere Aars henholdende Foranstaltninger blev gennemført, skal have Mulighed for at erhverve sig Ejendom paa ny, hvorfor der skal tilstaaes dem en lignende Godtgørelse som den allerede omtalte.

I øvrigt søger vort Forslag — det staar i § 3 — overalt at fjerne den solidariske Hæftelse eller Kautionsforpligtelserne over for Statslaan eller statsgaranterede Laan; ud fra den Betragtning, at naar en Sanering bliver gennemført, bør den enkelte Landmand saa lidt som muligt være hemmet af Forpligtelser over for andre. Det skal ikke være saaledes, naar en Sanering er gennemført, at en Landmand, som derefter i og for sig skulde kunne klare sig, hales med ned igen, fordi han har Kautionsforpligtelser over for andre. Paa tilsvarende Maade foreslaar vi, til Fordel for handlende og Haandværkere, at Kautionsforpligtelser for Laanekasselaan ophæves.

Ifølge § 4 i vort Forslag stilles der et Beløb til Raadighed til Supplering af den Akkorddividende, som handlende og Haandværkere har modtaget af sønderjyske Landbrugere. Det er før oplyst her, i hvilken Grad Akkorder har hærget handlende og Haandværkere i de sønderjyske Landsdele. I den Redegørelse, Statsministeren fremkom med under den sønderjyske Debat her i Tinget i November i Fjor, omtaltes det, at paa et vist Tidspunkt i 1933 gik 35 pCt. — altsaa over ¹/₃ af de Midler, der var stillet til Raadighed til Akkord — alene til Nordslesvig. Der fremkom ogsaa forleden en Redegørelse for Akkorder i Haderslev Vesteramt, og ifølge denne Redegørelse er der i Haderslev Vesteramt tabt af Købmandskapital ca. 590 600 Kr. og af Haandværkerkapital ca. 82 000 Kr., hvorefter det samlede Tab for Handel og Haandværk i Haderslev Vesteramt bliver ca. 672 600 Kr. eller henimod ³/₄ Mill. Kr. — og det drejer sig altsaa her om ca. ¹/₅ af Omraadet dernede.

Det siger sig selv, at noget saadant rammer ganske overordentlig haardt, og

derfor har vi fra konservativ Side ment, at det var rimeligt at give en Suppleringsdividende, i Almindelighed dækkende det fulde Tab, dog maaske aftrappet noget, saaledes at store Forretninger kun faar en større Brøkdel godtgjort. Dette maatte eventuelt overlades til det nedsatte Udvalg, ligesom adskillige andre Ting maatte indgaa under dette Udvalgs Kompetence.

Som man vil se, stilles der dernæst et større Beløb til Raadighed til Iværksættelse af offentlige Arbejder, og et andet Beløb stilles til Raadighed til Etableringsstilsbud til unge Landmænd, der er Ansøgere til Jord gennem Udstykning, men som paa Grund af de senere Aars abnorme Forhold ikke har været i Stand til at spare sig tilstrækkelige Midler sammen til, at de kunde faa Del i den Hjælp, der flyder af den allerede bestaaende Lovgivning. Der er udtrykkelig Tale om ekstraordinære offentlige Arbejder, fordi ordinære Arbejder, som ogsaa iværksættes andre Steder i Landet, ikke maa skrives paa en sønderjysk Sanerings Konto. Der skulde herigennem være ydet et væsentligt Bidrag til Imødegaaelse af Arbejdsløsheden i de sønderjyske Landsdele.

Endelig forudser vort Forslag, at der nedsættes et Udvalg til at give Indstilling om en afsluttende Godtgørelse til de sønderjyske Markkreditorer; man har her den tidligere Valutagodtgørelse at bygge paa, saa det kan næppe volde alt for store Vanskeligheder at faa fastlagt de Regler, hvorefter der kan gaas frem.

Vort Overslag gaar ud paa, at Godtgørelsen til det sønderjyske Landbrug skulde beløbe sig til ca. 63 Mill. Kr., den afsluttende Erstatning til Markkreditorerne til 21 Mill. Kr. Hertil kommer 5 Mill. Kr. til offentlige Arbejder, til Godtgørelse ved Akkorder maaske 3 Mill. Kr., til Etableringstilsbud 2 Mill. Kr. og til Landmænd, der er slaaet ud, antagelig 1 Mill. Kr. Det bliver i alt ca. 95 Mill. Kr.

Vort Forslag forudsar derfor en samlet Udgift paa ca. 100 Mill. Kr.; og disse Penge skulde optages som et Genforeningslaan II, hvormed saa ogsaa er sagt, hvad det er, der er den dybest liggende Tanke med den sønderjyske Sanering, nemlig at den skal være et Led i Genforeningsarbejdet, dette Arbejde, der statsligt og administrativt forlængst er en Kendtgørelse, og som kirke- og kulturelt er i stadig Udvikling, men som økonomisk lader meget tilbage at ønske. Hvad der mangler økonomisk, altsaa rent grundlæggende, hvis Nordslesvig, som det populært er udtrykt, skal komme paa